

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО**

Факультет механіки, енергетики та інформаційних технологій
Кафедра права

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Електроенергетика,
електротехніка та електромеханіка»

Віталій ЛЕВОЙОК

(ім'я та прізвище, підпис)

«28» серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету механіки,
енергетики та інформаційних
технологій

Степан КОВАЛИШИН

(ім'я та прізвище, підпис)

«28» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОЗНАВСТВО»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> (назва освітнього рівня)
галузь знань	<u>14 «Електрична інженерія»</u> (назва галузі знань)
спеціальність	<u>141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»</u> (назва спеціальності)
освітня програма	<u>«Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»</u> (назва)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / за вибором)
програма навчання	<u></u> (повна/ скорочена)

2025–2026 навчальний рік

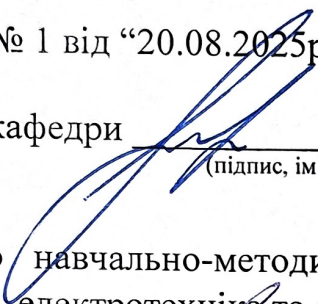
Робоча програма

«Правознавство»
(назва навчальної дисципліни)

Укладач: Петро ОЛІЩУК. – к.е.н., доцент кафедри права
(вказати укладачів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

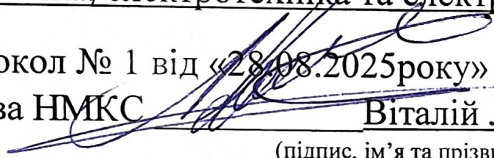
Робочу програму схвалено на засіданні права

Протокол № 1 від «20.08.2025 року»

Завідувач кафедри Галина ГРЕЩУК.
(підпис, ім'я та прізвище)

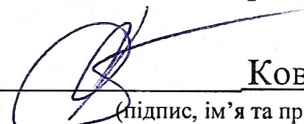
Погоджено навчально-методичною комісією спеціальностей 141 «Електро-
енергетика, електротехніка та електромеханіка» та G3 «Електрична інженерія»
(назва спеціальності)

Протокол № 1 від «28.08.2025 року»

Голова НМКС Віталій ЛЕВОНЮК
(підпис, ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету МЕІТ
(назва факультету)

Протокол № 1 від «28.08.2025 року»

Голова НМРФ Ковалишин С.Й.
(підпис, ім'я та прізвище)

Ухвалено вченою радою факультету МЕІТ протокол №1 від «28.08.2025 р».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	3	3
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	42	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	14	4
• практичні заняття, год.	28	6
• лабораторні заняття, год.	—	—
• семінарські заняття, год.	—	—
Усього годин самостійної роботи	48	80
Форма контролю	залік	залік

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 87,5%

для заочної форми здобуття освіти – 12,5%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення освітньої компоненти «Правознавство» є формування системи знань з основних положень галузей права України надасть можливість мати теоретичні знання та навички щодо пошуку відповідних нормативного – правових актів та вміти їх застосовувати у конкретних ситуаціях.

Завдання навчальної дисципліни передбачають:

- навчити студентів знати і розуміти галузі права;
- вміти застосовувати на практиці відповідні нормативно – правові акти;
- формувати власну точку щодо застосування норм права у випадках, які не врегульовані законодавчими актами;
- використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності;
- досліджувати недоліки законодавчого регулювання окремих положень галузей права України;
- формувати пропозиції щодо їх вирішення, володіти комунікативним спілкуванням із застосуванням інформаційних технологій, інтернет-ресурсів.

Преквізити: для успішного опанування курсу «Правознавство» необхідно володіти знаннями з основ мовознавства, історії України, філософії які формуються під час вивчення дисциплін «Українська мова», «Історія України» та «Філософія», «Екологія та захист навколишнього середовища».

Постреквізити: вивчення дисципліни «Правознавство» створює підґрунтя для опанування наступних компонент освітньої програми. Здобуті знання безпосередньо використовуються у курс «Інформаційні та комунікаційні технології» та «Виробничо-передкваліфікаційна практика», під час якої набуті компетентності реалізуються у реальних умовах організації робочих процесів та взаємодії в командах.

Результати навчання: у процесі вивчення дисципліни «Правознавство» здобувачі набувають знань про необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах інформації, оцінюють її релевантність та достовірність. Розуміють основні принципи і завдання технічної та екологічної безпеки об'єктів електротехніки та електромеханіки, враховувати їх при прийнятті рішень, принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень. Знають вимоги нормативних актів, що стосуються інженерної діяльності, захисту інтелектуальної власності, охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, враховувати їх при прийнятті рішень.

Завершальним результатом навчання є здатність інтегрувати набуті знання до професійної діяльності й підвибити їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Правознавство» вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Індекс в матриці ОПП	Програмні компоненти
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів прикладної фізики та інженерних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	❖ Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ❖ Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності демократії, верховенства права та прав і свобод людини і громадянина.
Програмні результати навчання	❖ Знаходити необхідну інформацію в нормативно-правових актах, наукових і офіційних джерелах, оцінювати її достовірність та релевантність; ❖ Знати вимоги нормативних актів щодо інженерної діяльності, охорони праці, техніки безпеки та правової відповідальності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	лаб	практ.	інд.	с. р.		л	лаб.	практ.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки 2 Семестр 3						Рік підготовки 2 Семестр 3					
Розділ 1. Назва												
Тема 1. Основи теорії держави і права.	8	1	-	2	-	5	8	1		1	-	6
Тема 2. Правова поведінка правопорушення та юридична відповідальність.	8	1	-	2	-	5	8	-		1	-	6

Тема 3. Основи конституційного права України.	8	1	-	2	-	5	8	-	-	-	8
Тема 4. Основи цивільного права.	8	2	-	4	-	2	8	1	1	-	8
Тема 5. Основи сімейного права.	8	1	-	2	-	5	8	-	-	-	8
Тема 6. Основи трудового права України	8	2	-	2	-	4	8	-	1	-	6
Тема 7. Основи адміністративного та кримінального права	8	1	-	4	-	3	8	1	1	-	8
Тема 8. Основи господарського права України.	8	2	-	4	-	2	8	-	-	-	6
Тема 9. Фінансове право України	8	1	-	2	-	5	8	-	-	-	8
Тема 10. Основи земельного права України	9	1	-	2	-	6	9	-	-	-	9
Тема 11. Основи екологічного права.	9	1	-	2	-	6	9	1	1	-	7
Разом	90	14	-	28	-	48	90	4	6	-	80
Усього годин	90	14	-	28	-	48	90	4	6	-	80

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Основи теорії держави і права. 1.1 Поняття та сутність держави та права 1.2 Ознаки, функції держави та права, їх характеристика. 1.3 Загальна характеристика джерел (форм) права та їх види. 1.4 Правотворчість. Законодавчий процес	1	1
2	Тема 2. Правова поведінка правопорушення та юридична відповідальність. 2.1. Поняття законності та його основні засади 2.2. Зміст та функції правопорядку. Поняття і види правомірної поведінки 2.3. Принципи та види юридичної відповідальності. 2.4. Функції та мета юридичної відповідальності.	1	-
3	Тема 3. Основи конституційного права України. 3.1. Конституційне право України як провідна галузь права України 3.2. Народовладдя в Україні. 3.3. Громадянство України як один із інститутів конституційного права. Поняття громадянства 3.4. Принципи та класифікація конституційних прав та свобод.	1	-
4	Тема 4. Основи цивільного права. 4.1. Цивільне право як галузь права. 4.2. Суб'єкти цивільних правовідносин 4.3. Поняття, зміст зміст та форми права власності.	2	1

	4.4. Поняття та функції та характеристика цивільно-правового договору. 4.5. Спадкове право як підгалузь цивільного права		
5	Тема 5. Основи сімейного права. 5.1. Поняття сім'ї та шлюбу 5.2. Поняття та зміст міст шлюбного договору. 5.3. Право на материнство та батьківство. 5.4. Опіка та піклування	1	-
6	Тема 6. Основи трудового права України 6.1. Поняття та ознаки трудових правовідносин. 6.2. Контракт як особливий вид трудового договору 6.3.Робочий час та час відпочинку: поняття, види 6.4. Особливості правового регулювання праці неповнолітніх. 6.5.Види та підстави дисциплінарної відповідальності	2	-
7	Тема 7. Основи адміністративного та кримінального права 7.1. Адміністративне право та його особливості 7.2. Характеристика адміністративної відповідальності. 7.3. Види адміністративних стягнень. 7.4. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. 7.5. Групи та види покарань. Призначення покарання. 7.6.Особливості адміністративної та кримінальної відповідальності неповнолітніх.	1	1
8	Тема 8. Основи господарського права України. 8.1. Поняття та види господарських правовідносин 8.2. Суб'єкти господарювання. 8.3. Поняття та основні ознаки господарської діяльності. 8.4. Особливості господарських зобов'язань.	2	-
9	Тема 9. Фінансове право України 9.1. Поняття та особливості фінансово – правових норм та відносин. 9.2. Суб'єкти фінансового права та фінансових правовідносин. 9.3. Поняття, об'єкти та принципи фінансового контролю 9.4. Поняття бюджетного процесу. Державний бюджет України.	1	-
10	Тема 10. Основи земельного права України 10.1.Суб'єкти та об'єкти права власності на землю. 10.2. Право власності на землю 10.3. Підстави набуття громадянами права власності на земельну ділянку. 10.4. Підстави набуття та відчуження права власності на земельну ділянку.	1	-
11	Тема 11. Основи екологічного права. 11.1. Поняття, принципи та система екологічного права. 11.2. Захист права власності на природні ресурси. 11.3. Поняття та види відповідальності за порушення екологічного законодавства. 11.4. Міжнародна відповідальність за екологічні правопорушення	1	1
Разом		14	4

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Теорія держави і права	2	1
2	Юридична відповідальність	2	1

3	Загальна характеристика конституційних прав, свобод і обов'язків громадян України	2	-
4	Договірні правовідносини	4	1
5	Відповідальність за вчинення корупційних діянь.	2	-
6	Трудовий договір: поняття, ознаки, особливості	2	1
7	Правопорушення: суть, наслідки.	4	1
8	Господарські договори	4	-
9	Фінансово-кредитна політика держави.	2	-
10	Ринок земельних відносин в Україні	2	-
11	Правова охорона довкілля від забруднення відходами.	2	1
Разом		28	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Закон та підзаконний нормативно-правовий акт.	5	6
2	Умови забезпечення гарантій законності.	5	6
3	Законодавство України про громадянство.	5	8
4	Здійснення права на спадкування.	2	8
5	Шлюбний контракт	5	8
6	Наслідки не дотримання трудової дисципліни	4	6
7	Відповідальність за вчинене правопорушення та злочин.	3	8
8	Реєстрація підприємницької діяльності.	2	6
9	Фінансові зобов'язання.	5	8
10	Договори у сфері земельних відносин.	6	9
11	Підстави відповідальності в галузі екології.	6	7
Разом		48	80

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчання з дисципліни «Правознавство» здійснюється із застосуванням сучасних інтерактивних та практикоорієнтованих методів, які поєднують словесні (лекція, пояснення, дискусія), наочні (демонстрація, робота з мультимедійними матеріалами) та активні форми (групові проекти, семінари-дискусії, моделювання ситуацій, аналіз кейсів). Використання методів проблемно-орієнтованих і дослідницьких підходів сприяє розвитку критичного та креативного мислення, уміння працювати в команді й приймати ефективні управлінські рішення. Ефективність забезпечується залученням сучасних цифрових інструментів, програмних засобів для планування й контролю, а також роботи з професійною літературою та науковими публікаціями.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється проведенням поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання відповідних завдань. Форми проведення поточного контролю – усне та письмове опитування, тестовий контроль.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного контролю.

Максимальна кількість балів з дисципліни «Спеціалізовані мови програмування», яку може отримати студент протягом семестру за всі види роботи за результатами поточного оцінювання становить 100. Результати **поточного контролю** оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у сто бальну шкалу за формулою: **ПК = 20•САЗ**.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 («відмінно»)	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив 90% тестових завдань.
4 («добре»)	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст завдань, використовуючи обов'язкову літературу. При викладанні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються несуттєві неточності й незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3 («задовільно»)	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив близько половини тестових завдань.
2 («незадовільно»)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Викладає матеріал фрагментарно та поверхово, без аргументації й обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних і практичних завдань, допускає суттєві неточності. Правильно вирішив меншість тестових завдань.

Переведення підсумкових рейтингових оцінок з дисципліни, виражених у балах за 100-бальною шкалою, у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS

Таблиця 1 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна

1. Оліщук П.О. Правознавство. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка». Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Львів. 2025. 32 с.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Правознавство : навч. посіб./ за ред.. Ю.Е. Губені, Р.П. Возняка, П.О. Оліщука. – Львів : НВФ «Українські технології», 2014. – 408с.

2. Копиленко О. Л., Копиленко М. Л. Основи правознавства: Підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2020.

3. Г. І. Балюк Е. Ф. Демський, В. С. Ковальський [та ін.]. Правознавство : підручник; за відп. ред. О. В. Дзери. Видавництво Юрінком Інтер, 2019. 632 с.

4. Шевченко Я. М. Основи правознавства: навчально-методичний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2021.

Допоміжна

1. [Апопій І.В.](#) Сімейне право України. [ЦУЛ](#), 2019, 360 с.

2. В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій та ін. за ред. А. М. Статівки. Аграрне право : підручник Вид. 2-ге, змін. Харків : Право, 2019. 416 с.

3. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права : навч. посіб. / Ю. А. Ведерніков, А. В. Папірна К. : Знання, 2008. 333 с.

4. Гетьман А.П., Г.В. Анісімова, А.К. Соколова та ін. за ред. А.П. Гетьмана. Екологічне право : підручник. Харків : Право, 2019. 552 с.

5. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 262 с

6. Загальна теорія держави і права / за ред. В.В. Копейчикова. К. : Юрінком, 1997. 320 с.

7. Земельне право України : Навчальний посібник. За загальною редакцією Мироненко В. П. К.: Алерта, 2018. 350 с.

8. Земельне право. посібник для підготовки до іспиту. Шульга М.В., Гордєєв В.І., Санніков Д.В. та ін. [Право](#). 2019, 278 с.

9. Кельман М. С. Теорія держави : навч. посіб. / М. С. Кельман. Тернопіль: Поліграфіст, 1998. 382 с.

10. Конституційне право України / за ред. В. Ф. Погорілка, В. Л. Федоренка К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. 171 с.

11. Корнєєв Ю. В. Земельне право України. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2020 рік видання, 200 с.

12. [Кухарєв О.Є.](#) Спадкове право України. Підручник. [Алерта](#), 2020, 362 с.

13. Оліщук П. О. Теоретичні та практичні аспекти застосування принципу non bis in idem у кримінальному праві України // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки". 2021. № 10.

14. Оліщук П.О. Електронна система публічних закупівель: проблеми теорії та практики у світлі імплементації європейського досвіду. Науково-практичний журнал «Європейські перспективи». 2022. №3. С. 123-129

15. Оліщук П.О. Процедура здійснення банкрутства автотранспортних суб'єктів господарювання. Правовий часопис Донбасу. №4. 2023. С. 30-33.

16. Оліщук П.О., Нестеренко А.О. Договірні відносини сільськогосподарських кооперативів у сфері господарювання. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2024. Вип. 40. С. 141-146.

17. Основи держави і права України : підручник / за ред. В. Л. Ортинського, проф. В. К. Грищука, М. А. Мацька. К. : Знання, 2008. 583 с.

18. Правознавство : навч. посібн. / за ред. Ю.Е. Губені, Р.П. Возняка, В.І. Андріїва. Львів : Укр. технології. 408 с.

19. Ременяк О., Оліщук П. Адміністративні послуги в структурі функціонування органів місцевого самоврядування: деякі аспекти правової регламентації. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки» №1 (41) 2024. С. 290-298.

20. Рябець К. А. Екологічне право України : Навчальний посібник / К. А. Рябець. К. : Центр учбової літератури, 2009. 438 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Бібліотечно-інформаційні ресурси

- Бібліотека ЛНВМБ: м. Дубляни, вул. В.Великого, 1; тел. 22-45-915
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72
- Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел. 74-02-26
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41
- Центральна міська бібліотека ім Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел. 72-05-81

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV .. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Водний кодекс України Закон України від 06.06.95 р № 214/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Земельний кодекс України Закон України від 25.10. 2001р. № 2768-III, URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 80731-X, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

7 Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

8 Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2001-05#Text>

9. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [Про державну реєстрацію юриди... | від 15.05.2003 № 755-IV](#)

10. Закон України «Про авторське право і суміжні права» [Про авторське право і суміжн... | від 01.12.2022 № 2811-IX.](#)

11. Сімейний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.